

Inarin Hangasojan Kulta Oy
Rovaniementie 645
99800 IVALO

VALTAUSOIKEUTTA KOSKEVA PÄÄTÖS

Nimi Ruoskulta

Hakija Inarin Hangasojan Kulta Oy
Inari

Yhteystiedot:
Rovaniementie 645
99800 IVALO
puh. 050-4362316

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaista malminetsintää valtausalueella voidaan suorittaa valtausoikeuden nojalla.

Valtausoikeutta on haettu kolmeksi (3) vuodeksi.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 7.5.2008 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslailla (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.

Hakemuksesta on pyydetty lisäselvityksiä 27.5.2008; 5.1.2011; 3.2.2012.

Hakemusta on täydennetty seuraavasti:

- 24.9.2008 esteettömyystodistus
- 31.1.2011 ilmoitus alkuperäisen valtausalueen hakemisesta
- 22.3.2012 valtausalueen koordinaatit

Valtausalueet

Tämä päätös koskee seuraavia alueita:
Sodankylä (758)

KaivNro 8627/1; valtausalueen nimi: Ruoskulta

Tilan RN:o	Tilan nimi	Kylä	ha
758-893-11-1	Sodankylän valtionmaa II	Valtion metsämaat	76,75
		Yhteensä ha	76,75

Valtauskohtaiset kiinteistöjen rajat ilmenevät päätöksen liitteenä olevasta kartta-aineistosta.

Alueesta tarkemmin

Valtausalue sijaitsee Lapin paliskunnan poronhoitoalueella ja saamelaiden kotiseutualueella.

Geologian tutkimuskeskuksella on ollut aiemmin valtausoikeus nyt haettuun alueeseen. Valtausoikeus on päätynyt 1.11.2007. Mikäli edellisen valtausoikeuden päättymisestä ei ole kulunut viittä vuotta, on kysymyksessä kaivoslain mukainen valtauksen este. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Esteettömyystodistus

Hakija on toimittanut 22.9.2008 päivätyn kahden paikallisen henkilön antaman todistuksen, jossa todetaan, että Ruoskulta - nimisellä alueella ei ole kaivoslain 6 §:n 3–9 kohdissa tarkoitettuja valtausten esteitä.

Lisäksi Sodankylän kunta on toimittanut 10.1.2011 päivätyn lausunnon, jonka mukaan valtaukselle ei ole kaivoslain 6 §:ssä lueteltuja esteitä.

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Hakija otaksuu valtausalueella olevan seuraavia kaivoskivennäisiä: kulta.

Otaksuman perustelut on esitetty liitteessä 1.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Hakijan arvio tutkimusten määrästä ja laadusta on esitetty liitteessä 1.

Hakemuksesta tiedottaminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksesta on 21.10.2008 lähetetty ilmoitus maanomistajille asianosaisten kuulemista varten sekä lausuntopyynnöt alueen kunnalle, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle (ELY-keskus) ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituille tahoille.

Lisäksi hakemus on ollut nähtävillä 20.11.2008 saakka alueen kunnanvirastossa sekä ministeriön tai Tukesin kirjaamossa. Lausunnot ja mielipiteet tuli toimittaa viimeistään 20.11.2008.

Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine on esitetty liitteessä 2.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ratkaisu

Hakija on kaivoslain (503/1965) 1.1 §:ssä tarkoitetulla tavalla valtauskelpoinen.

Tukes hyväksyy valtaushakemuksen seuraavin, liitteessä 3 esitetyin määräyksin sekä antaa hakijalle valtaajana tähän päätökseen sisältyvät seuraavat valtauskirjat:

1. Kaivosrekisterinumero 8627/1 Ruoskulta

Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille

Tukesin antamat määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille on esitetty liitteessä 3.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Tukesin vastaus hakemuksesta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin on esitetty liitteessä 3.

Malmietsinnän aloittaminen

Tutkimus valtausalueilla on hallintolainkäyttölain (586/1996) 31 §:n nojalla sallittu vasta, kun tämä päätös on saanut lainvoiman sekä ensimmäisen vuoden valtauskorvaus on maksettu maanomistajille.

Päätösmaksu

Päätöksestä perittävä maksu on 60 € ja tähän päätökseen sisältyvästä kustakin valtauskirjasta perittävä maksu on 400 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Valtauspäätös liitteineen toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto. Lisäksi jäljennös päätöksestä toimitetaan alueen paliskunnalle, saamelaiskäräjille sekä Lapin liitolle.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen julkaiseminen sanomalehdessä on katsottu tarpeettomaksi, koska asianosaisten määrä on rajallinen ja yhteystiedot ovat ajantasaiset.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan alueen kunnan ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Rovaniemen hallinto-oikeuteen.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai puh. 010 60 52127.

Maria Kivi
ylitarkastaja

Niklas Vartiainen
lupakäsittelijä

LIITTEET

Liite 1: Otaksuman perustelut sekä tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

Liite 2: Lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Liite 3: Määräykset sekä perustelut päätökselle ja määräyksille, vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Liite 4: Valitusosoitus

Liite 5: Lista asianosaisista

Liite 6: Kartta valtausalueista

Liite 7: Päätökseen sisältyvät valtauskirjat valtausalueittain toimitetaan ainoastaan hakijalle sekä osana julkista kuulutusta

Otaksuma kaivoskivennäisistä

Otaksuma perustuu aikaisempiin alueella tehtyihin tutkimuksiin.

Tutkimusten arvioitu määrä ja laatu

1. Tehtyjen havaintojen varmentaminen:

Avataan kaivinkoneilla GTK:n tutkimusojat niiltä paikoilta, mistä kultapitoista rapautumaa oli aiemmin tavoitettu.

2. Tehtyjen havaintojen tarkentaminen:

2.1 .Seurataan kultapitoisia serisiivittävyyshyökykeitä kaivinkoneella ja kartoitetaan malmin puhkeamat kokonaisuudessaan

2.2. Kairataan n. 10 kpl alle 100 metrin syvyisiä lävistyksiä malmin, jotta pysyttäisiin

a) paikallistamaan juonten suunta

b) määrittämään kultapitoisuus rapautumattomassa kivessä

c) määrittämään rapautuneen kerroksen paksuus ja laajuus

3. Inventointimenetelmän kehitys

4. Koerikastukset:

Koerikastetaan vähintään 20 kpl 1000 kg:n näytteitä kultapitoisen rapautuman eri kohdista

5. Rikastusmenetelmien kehitystyö:

Vertaillaan mikrokullan talteenottoon kehitettyjä ns. märkämenetelmiä ja ns. kuivia menetelmiä eli lähinnä perinteistä tärypöytää keskenään raakarikastuksessa ja lopullisessa rikastuksessa. Tutkitaan kullan eri fraktioiden saantoa eri menetelmillä.

6. Kullan analysointi:

Analysoidaan saaduista kultanäytteistä hippukulta, natiivi mikrokuita sekä mahdollisesti muihin mineraaleihin sitoutunut kulta. Tutkitaan hippuja kvantitatiivisesti, kvalitatiivisesti mikroskoopilla sekä kemiallisin analyysein.

7. Yleinen geologinen tutkimus:

Valtausalueen maaperäkartta sekä kallioperäkartta tarkentuvat kultatutkimuksen edetessä, kun kertyvä tieto dokumentoidaan huolellisesti. Tavoitteena on 1:1000 kartoitustarkkuus valtausalueella ja 1:5000 kartoitustarkkuus valtauksen ulkopuolella.

Hakemuksen johdosta annetut lausunnot

Sodankylään kunta

Valtausalue Ruoskulta sijaitsee oikeusvaikutteisen Lokka - Koitelainen - Kevitsa yleiskaavanalueella.

Yleiskaavassa alue on merkitty metsä - ja porotalousvaltaiseksi alueeksi (M) sekä maa- ja metsätalousalueeksi (MT).

Sodankylän kunta ilmoittaa lausuntonaan, että valtaukselle ei ole Kaivoslain 6 §:ssä lueteltuja esteitä

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) (lausuntohetkellä Lapin ympäristökeskus)

Ympäristöhallinnon Eliölajit – tietojärjestelmän mukaan (tilanne 20.11.2008) valtausalueella ei ole tiedossa olevia uhanalaisten lajien esiintymiä. Valtausalue ei sijaitse suojelualueilla tai suojeluohjelmiin kuuluvilla alueilla, eikä se sijaitse pohjavesialueilla.

Lapin ympäristökeskus toteaa, että kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta alueen luontoa enempää kuin tutkimuksen tekemiseksi on välttämätöntä. Tutkimuksen jälkeen maastoon jätetyt jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

Saamelaiskäräjät

Vastustaa ehdottomasti hakemuksessa tarkoitettujen valtausoikeuden myöntämistä hakijalle. Valtaushakemukseen ei tule suostua, koska valtaushakemuksessa tarkoitettu toiminta loukkaisi merkittävästi Suomen perustuslain (731/99) 17 §:n 3 momentissa turvattua saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Lausunnon perusteet:

Saamelaiset ovat Suomessa alkuperäiskansa, jolla on oma kulttuuri ja kieli. Suomen perustuslain (PeL, 731/1999) 17 §:n 3 momentin mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Kysymys on saamelaisten perusoikeudesta omaan kieleensä ja kulttuuriinsa. Perusoikeussääntelyn tarkoituksena on yksilön vapauspiirin suojaaminen valtiovallan, muun julkisen toiminnan ja yksityisen oikeussubjektin viranomais-toimintaan rinnastettavan toiminnan taholta tulevilta puuttumisilta (HE 44/2003 vp).

Perusoikeusjärjestelmään kuuluu, että perusoikeuksien rajoittamiseen on liitetty tiettyjä vaatimuksia (ks. perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 25/1994 vp perusoikeuksien rajoittamisedellytyksistä sekä kirjallisuudesta mm. Ilkka Saraviita: Suomalainen perusoikeusjärjestelmä s. 192-207, Helsinki 2005). Perusoikeuksia voidaan rajoittaa mm. vain hyväksyttävistä syistä ja niiden tulee olla suhteellisuusvaatimuksen mukaisia. Rajoitukset eivät saa olla ristiriidassa Suomen kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden, kuten esimerkiksi KP-sopimuksen 27 artiklan kanssa.

Perustuslain 22 §:n mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Perustuslain 17 §:n 3 momentin säännös ja oikeusohjeet yhdessä perustuslain 22 §:n kanssa muodostavat saamelaisten oikeudelliselle asemalla alkuperäiskansa perustuslaillisen perustan.

PeL 121 §:n 4 momentin mukaan saamelaisilla on saamelaisten kotiseutualueilla kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään. Saamelaiskäräjistä annetun lain (17.7.1995/974) 9 §:n mukaan viranomaisten on neuvoteltava saamelaiskäräjien kanssa kaikista saamelaisten kotiseutualueelle sijoittuvista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikeuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana.

Saamelaisten oikeusaseman ja perustuslain 17 §:n 3 momentissa tarkoitetun kulttuurin sisältö ja vaadittavan suojan taso määräytyvät käytännössä pitkälle Suomea sitovan kansainvälisen oikeuden, muun ohella Kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen (KP-sopimus, SopS 7-8/1976) 27 artiklan, mukaisesti.

KP-sopimus on osa Suomen oikeusjärjestelmää, ja on voimassa laintasoisena ja siten välittömästi sovellettava ja sitova oikeuslähde. Mm. Korkein oikeus on tapauksessaan KKO 1995:117 soveltanut KP-sopimuksen 27 artiklaa. Tapauksessa oli kysymys neljän saamelaisen oikeudesta harjoittaa poronhoitoa valtion maalla.

KP-sopimuksen 27 artiklan ja perustuslain 17 §:n 3 momentin suojaama saamelainen kulttuuri ymmärretään lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä laajaksi. Saamelainen kulttuuri jakautuu materiaaliseen ja henkiseen kulttuuriin. Materiaaliseen kulttuuriin kuuluvat muun ohella poronhoito, kalastus ja metsästys sekä näihin perustuvat liittäiselinkeinot, kuten saamelaisten poronhoitoon tai kalastukseen perustuva pienimuotoinen ja luontoa kunnioitava matkailuelinkeinotoiminta saamelaisten kotiseutualueella (näin myös perustuslakivaliokunta PeVL 38/2004 vp); henkistä kulttuuria taas ovat muun muassa kirjallisuus, joikumusiikki sekä käsityöt ja käsityötaide. Kulttuurin eri osia ja saamelaista elämänmuotoa yhdistää saamen kieli. Tämä on se kokonaisuus (saamelainen elämänmuoto), jonka sisältö, säilyminen ja kehittyminen on turvattu perustuslaissa ja kansainvälisissä alkuperäiskansasopimuksissa.

YK:n ihmisoikeuskomitea (Human Rights Committee), joka valvoo sopimuksen noudattamista, on ratkaisutoiminnassaan korostanut sitä, että saamelaisilla on oikeus muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan ja käyttää omaa kieltään. Tätä oikeutta ei saa "kieltää" alkuperäiskansan jäseniltä. Vaikutusten arvioinnissa tulee selvittää ylitetäänkö kieltämisen kynnys. Saamelaisten kulttuurin harjoittamisen muodoksi tunnustetaan komitean soveltamiskäytännössä ainakin poronhoito, kalastus ja metsästys (tapaus Kitok v. Sweden 1985).

YK:n ihmisoikeuskomitea on kiinnittänyt huomiota seuraaviin saamelaisten kannalta keskeisiin KP-sopimuksen 27 artiklan vaatimuksiin.

Saamelaisten perinteinen elämänmuoto

Saamelaiselle yhdessä ryhmänsä kanssa tulee turvata heidän perinteinen elämänmuotonsa elinkeinojen harjoittajana (Ilmari Länsman et al. v. Suomen valtio, 1992).

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen modernit muodot

Ihmisoikeuskomitea on vahvistanut sen, että KP-sopimuksen 27 artiklan tarkoittama kulttuurin harjoittamisen suoja koskee saamelaisten perinteisiä elinkeinoja, mutta myös näiden ammattien moderneja muotoja (Ilmari Länsman et al v. Suomen valtio, 1992).

Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ja kulttuurimuotoja ovat muun ohella poronhoito, metsästys ja kalastus ja niistä johdetut modernit ammatin harjoittamisen muodot (ks. mm. perusoikeuskomitean mietintö 1992:3 s. 315 ja hallituksen esitys perustuslakien perusoikeus-

säännösten muuttamisesta sekä PeVL 3/1990 vp, PeVL 8/1993 vp ja PeVL 38/2004 vp).

Saamelaisten perinteisten elinkeinojen kannattavuus

Ihmisoikeuskomitea on kiinnittänyt Suomen valtion huomiota tapauksessa Ilmari Länsman et al v. Suomen valtio, 1992, muun ohella siihen, että saamelaisyhteisön tulee pysyä elinvoimaisena myös tulevaisuuteen nähden.

KP-sopimuksen soveltamiskäytännön mukaan alkuperäiskansan elinkeinojen tulee voida säilyttää maa- ja alueidenkäyttöratkaisuista huolimatta kulttuurin ja taloudellisen elinvoimaisuutensa. Tämä on keskeistä hankkeiden vaikutuksia arvioitaessa.

Pääväestön taloudelliset edut

Pääväestön taloudelliset ja muut edut eivät saa vaikeuttaa saamelaisten elämäntavan säilymistä ja kehittymistä.

Aikaisempien toimenpiteiden vaikutus

Myös alueella aikaisempien toimenpiteiden vaikutukset tulee ottaa kumulatiivisesti huomioon arvioitaessa vireillä olevan hankkeen vaikutuksia saamelaisten kulttuurinsa harjoittamisen mahdollisuuksiin (Aärelä ym. v. Suomi, 1997).

Kyseessä olevassa valtaushakemuksessa tarkoitettu toiminta ei täytä KP-sopimuksen 27 artiklan edellä selostettuja vaatimuksia ja se loukkaa näin ollen merkittävästi Suomen perustuslain (731/99) 17 §:n 3 momentissa turvattua saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Poronhoitolain (1990/848) 2 §:n 2 momentin määräysten mukaan on kielletty valtionmaan käyttö tavalla, joka aiheuttaa huomattavaa haittaa poronhoidolle. Selvää on, että kaikkinaisen kaivostoimintaan liittyvä aktiviteetti, liikkuminen ja maankäyttö keskeisillä paliskunnan poronhoitoalueilla ovat omiaan aiheuttamaan poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitulla tavalla huomattavaa haittaa paliskunnan poronhoidolle. Esillä olevia valtauksia koskevaan hakemukseen ei voida suostua tälläkään perusteella.

Yhdenvertaisuuslain (2112004) 1 ja 2:ssä korostetaan yhdenvertaisuuden toteutumista lain soveltamisalaan kuuluvissa syrjintätilanteissa. Lain 7 §:n 2 momentin mukaan: "Tällä lailla ei estetä sellaisia erityistoimenpiteitä, joiden tavoitteena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttaminen 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua syrjinnästä johtavien haittojen ehkäisemiseksi tai lievittämiseksi (positiivinen erityiskohtelu). Positiivisen erityiskohtelun on oltava pyrytyn tavoitteen kannalta oikeasuhteista. Valtaushakemuksen epäminen olisi myös yhdenvertaisuuslain tarkoittama toimi, jolla edistettäisiin tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumista positiivisia erityistoimin saamelaisten ja saamelaiselinkeinojen kannalta.

Lisäksi tässä yhteydessä tulee ottaa huomioon YK:n biodiversiteettisopimuksen 8 J artiklan säännökset alkuperäiskansan (saamelaisten) kulttuurisen tiedon ja taidon säilyttämisestä. Myös YK:n alkuperäiskansoja koskevaa julistusta vuodelta 2007 tulee soveltaa.

Asiassa tulee ottaa huomioon myös ILO-sopimuksen (itsenäisten valtioiden alkuperäiskansoja koskeva Kansainvälisen työjärjestön ILO:n yleissopimus n:o 169) säännökset ja oikeusohjeet saamelaisten kulttuurin ja elinolojen turvaamisesta ja kehittämistä. ILO-sopimuksen lähtökohtina on, että alkuperäiskansojen tapoja ja instituutioita tulee kunnioittaa ja että alkuperäiskansoilla on oikeus säilyttää ne.

Hakemuksen johdosta annetut mielipiteet

Metsähallitus

Metsähallitus pitää tärkeänä, että valtausalueiden tutkimustoiminnassa otetaan huomioon alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista ja toiminnassa huomioon otettavista kohteista on saatavissa tieto- ja Suomen ympäristökeskuksen uhanalaisrekistereistä ja Museoviraston muinaismuistorekistereistä. Koska näistä virallisista rekistereistä ei löydy kaikkia Metsähallituksen mailla sijaitsevia luonto- ja kulttuurikohdetietoja.

Metsähallitus edellyttää, että yhtiö tulee olla yhteydessä myös suoraan Metsähallitukseen. Samassa yhteydessä voidaan yhteisesti käydä läpi kaivosyhtiön laatima tutkimussuunnitelma ja niin yksityiskohtaisesti varmistaa, että metsälain 10 §:n, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain määrittelemät arvokkaat luonto- ja kulttuurikohteet säilyvät mahdollisimman hyvin. Vähimmäisedellytys on, että toimijalla on tieto olemassa olevista kohteista ja lisäksi kyky tunnistaa mahdolliset uudet kohteet maastossa.

Valtausalue kokonaisuudessaan kuuluu suuren petolinnun pesimäreviiriin. Ohjeena alueella on toimimärajoitus pesintäaikana vuosittain 15.2.- 31.07. välisenä aikana.

Mikäli tutkimustöiden yhteydessä on tarvetta poistaa puita tai käyttää Metsähallituksen tieverkostoa, tulee toimijan olla ennakkoon yhteydessä Metsähallituksen Sodankylän metsätii- miin ja sopia toimenpiteistä joilla tiestö-, puusto, ja taimikkovahingot pyritään ehkäisemään tai mikäli vahinkoja on odotettavissa, sopia etukäteen korvauseriaatteista.

Tutkimusalueella suoritettavien syväkairaustöiden ja niistä maastoon pysyvästi jäävien maanpäällisten metallisten tai muovisten maaputkien tai vastaavien osalla Metsähallitus esittää niiden katkaisemista mahdollisimman läheltä maanpintaa sekä putkien päiden tulppaamista. Näistä maanpäällisistä putkista voi aiheutua vaaraa vähän lumen aikana moottorikelkkailijoille. Samoin metsäkoneiden renkaat voivat rikkoontua osuessaan maaputkien päihin.

Mikäli tutkimuksen aikana valtausalueelle tehdään tutkimuskuoppia, tulee toimijan huolehtia siitä, että ne peitetään välittömästi niiden käytyä tarpeettomiksi. Syvät tutkimuskuopat tulee ympäröidä näkyvästi esim. värillisillä nauhoilla. Tällä toimenpiteellä ehkäistään eläimien (mm. porot) putoamista näihin kuoppiin. Samoin merkinnöillä torjutaan myös mönkijöillä, moottorikelkoilla tai muilla vastaavilla kulkuneuvoilla valtausalueilla liikkuville aiheutuvat vaaratilanteet.

Metsähallitus katsoo valtaajan olevan kaikilta osin vastuussa aiheutetuista vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallitus korostaa, että lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekään huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisäätöisen velvoitteen lisäksi mm. omassa sertifioitussa ympäristö- ja laatujärjestelmässään. Näin ollen, Metsähallitus ei edellytä valtausoikeuden hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Lapin liitto

Valtaushakemuksessa esitetty alue sijaitsee Pohjois-Lapin maakuntakaavan alueella. Maakuntakaavassa alue on osoitettu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (M-1

4561) sekä alue kuuluu saamelaisten kotiseutualueeseen (sa).

M-1 merkinnällä osoitetaan pääasiassa metsätalouteen ja poronhoitoon tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. sa-merkinnällä osoitetaan saamelaisten kotiseutualuetta.

Lausuntonaan Lapin liiton virasto toteaa, ettei sillä ole huomauttamista valtaushakemuksesta.

Hakijan vastine

Saamelaiskäräjien lausuntoon

Toiminta ei rajoita millään tavalla Suomen perustuslain(731/99) 11§ 3 momentissa turvattua saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Toiminnasta ei aiheudu saamelaiselle elämänmuodolle ongelmia tai rajoitteita. Toiminta ei ole näin ollen ristiriidassa myöskään minkään esitetyn, sitovan kansainvälisen sopimuksen, lain, julistuksen tai muun veloitteen kanssa.

Hakija pyytää hylkäämään saamelaiskäräjien vaatimukset.

Perustelu:

Tutkimusalueen maapeitettä on voimakkaasti muokattu aiempien toimijoiden toimesta, eikä mitään muutosta alueen luonnontilaan tai porolaitumien kokoon tule toimestamme tapahtumaan. Hakijan toiminta ei vaikeuta muuta poron hoitotyötä. Toiminta ei vaikuta hirven, karhun tai pienriistan metsästyksen mitenkään. Hakijan mukaan esim. hirvieläimet eivät välitä eivätkä häiriinny työkoneesta ollenkaan. Kalastus ei ole alueella mahdollista, sillä paikalla ei ole vesistöjä. Hakija ei näe toiminnalla olevan mitään suoria tai välillisiä vaikutuksia (eikä näitä vaikutuksia tai vaikutuskeljuja ole lausunnossa myöskään esitetty tai osoitettu) saamelaisiin perinteisiin elinkeinoihin, niiden ammattien moderneihin muotoihin tai muihin toimintoihin, joiden katsotaan olevan osa saamelaista elämänmuotoa (oikeus kirjallisuuteen, joikumusiikkiin, käsitöihin, käsityötaiteeseen tai muuhun sellaiseen toimintaan, jonka on katsottu olevan osa saamelaista elämänmuotoa).

Metsähallituksen lausuntoon

Hakija hyväksyy MH:n vaatimuksen mukaiset yhteydenottovaatimukset, maastoliikennevaatimukset sekä kairausohjeet.

Hakija vastustaa esitettyä toimintarajoitusta 15.2. - 31.7.

Perustelu:

Huomattavat alueet Keski-Lapissa ovat kotkien mahdollista pesimäreviirialuetta. Hakijan kuvaamasta toiminnasta ei ole todettu olevan mitään haittoja maakotkien pesinnälle. Merkittävä osa tutkimustoiminnasta tapahtuu 15.5. - 30.10. välisenä aikana ja on kohtuutonta rajoittaa toimintaa mahdollisten haittojen aiheutumisen mahdollisten kotkien mahdolliselle pesinnälle.

Lapin Ympäristökeskuksen

Hakija hyväksyy yleisen vaatimuksen minimihaitoista ja aiheutuneiden jälkien maisemoinnista.

Päätöksen perustelut

Yleisperustelut

Kaivoslain (503/1965) 4 §:n 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttää kaivoslain mukais- ta oikeutta esiintymään, on haettava joko valtauskirjaa alueeseen tai samanaikaisesti myös kaivospiirin määrittämistä esiintymän hyväksi käyttämistä varten. Pykälän 2 momentin mu- kaan valtauskirjan saatuaan hakijalla (valtaajalla) on oikeus (valtausoikeus) valtauskirjalla osoitetulla alueella (valtausalueella) kaivoskivennäisiin kohdistuvaan tutkimustyöhön sen mukaan kuin 3 luvussa säädetään ja niiden hyväksi käyttämiseen 4 §:n 3 ja 4 momentin mu- kaan.

Kaivoslain (503/1965) 6 §:n 2 kohdan mukaan valtausta ei saa suorittaa aikaisemmalla val- tausalueella tai kaivospiirissä ilman kaivosviranomaisen lupaa, jollei viittä vuotta ole kulunut valtauksen tai kaivosoikeuden raukeamisesta. Kaivosviranomainen voi kuitenkin harkintansa mukaan poiketa mainitusta viiden vuoden aikarajasta ja myöntää hakijalle valtausoikeuden.

Kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin mukaan valtaushakemuksessa on ilmoitettava muun muassa valtausalueen suuruus, sen maantieteellinen sijainti ja rajat sekä sillä olevat kiinteis- töjen rajat hakemukseen liitettyyn karttaan niin tarkoin merkittynä, ettei epätietoisuutta niistä voi syntyä, hyväksyttävine selvityksineen siitä, ettei ole 6 §:ssä mainittuja valtauksen esteitä.

Kaivoslain (503/1965) 9 §:n mukaan voidaan hakijalle varata tilaisuus hakemuksen täyden- tämiseen ja tarpeellisen lisäselvityksen esittämiseen määrättyssä ajassa uhalla, että hakemus muuten voidaan puutteellisena ja selvittämättömänä hylätä. Hakija voi myös omasta aloit- teestaan täydentää hakemustaan tai muuta asian käsittelyä varten toimittamaansa asiakirjaa sekä toimittaa käsittelyn kuluessa viranomaiselle asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisia asiakirjoja. Hallintolain 22 § täydentää kaivoslain 9 §:ää.

Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan kaivosviranomaisen on annettava hakijalle valtauskirja hakemuksessa tarkoitettuun alueeseen tai siihen alueen osaan, johon ei ole valtauksen estet- tä, mikäli valtaushakemus täyttää kaivoslaissa säädetyt edellytykset.

Kaivoskivennäisten esiintymistä koskeva otaksunta sekä tutkimustoimenpiteiden arviointi on tehtävä jokaisen haetun valtausalueen osalta erikseen. Useita alueita koskeva hakemus voi- daan käsitellä yhdellä kertaa.

Kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaan valtaajalla on oikeus kaivoslain 3 luvussa säädettyillä ehdoilla toimittaa valtausalueella tutkimustyötä esiintymän laadun ja laajuuden selvittämi- seksi sekä tarpeen mukaan käyttää alueen ulkopuolellakin maata teitä sekä voima-, vesi- ja muita johtoja varten. Tutkimustyö ja alueiden käyttö on rajoitettava niihin toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tutkimustyön tarkoituksen saavuttamiseksi. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän vahinkoa tai haittaa.

Luonnonsuojelulain määräykset

Kaivoslain (503/1965) 71 §:n 2 momentin mukaan lupa-asiaa ratkaistaessa ja muuta viran- omaispäätöstä tehtäessä on lisäksi noudatettava, mitä luonnonsuojelulain 4, 9, 39, 42, 47– 49, 55 ja 56 §:ssä sekä 4, 5 ja 10 luvussa sekä mainittujen säännösten nojalla säädetään.

Kaavoitustilanne

Kaivoslain 6 §:n 1 momentin 8 kohdan (1102/2000) mukaan valtausta ei saa suorittaa (valtauksen esteet) ilman erityistä syytä asemakaavan tai oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, jos kunta vastustaa sitä alueiden käyttöön liittyvästä pätevästä syytä.

Muun ohella mainitun lainkohdan lisäämistä kaivoslakiin koskevan hallituksen esityksen laiksi kaivoslain muuttamisesta (HE 148/2000 vp) yleisperustelujen mukaan lainmuutoksella parannettaisiin kunnan mahdollisuuksia vaikuttaa maankäytön suunnitteluun.

Haettu valtausalue Ruuskulta sijaitsee oikeusvaikutteisen Lokka - Koitelainen - Kevitsa yleiskaavan alueella. Yleiskaavassa alue on merkitty metsä - ja porotalousvaltaiseksi alueeksi (M) sekä maa- ja metsätalousalueeksi (MT).

Maakuntakaavassa alue on osoitettu metsätalous- ja poronhoitovaltaiseksi alueeksi (M-1 4561) sekä alue kuuluu saamelaisien kotiseutualueeseen (sa).

Sodankylän kunta ei vastusta valtausoikeuden myöntämistä, joten yleiskaavaa ei tässä tapauksessa ole valtauksen este.

Saamelaisalueen erityispiirteet

Suomen perustuslain mukaan saamelaisilla alkuperäiskansana on oikeus ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan.

Valtaushakemuksia käsiteltäessä on myös huomioitava kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 27 artikla, jonka mukaan kansallisiin, uskonnollisiin tai kielellisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan. Sanottu sopimus on saatettu Suomessa voimaan 23.6.1975 annetulla lailla (107/76) ja 30.1.1976 annetulla asetuksella (108/76).

Saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n mukaan viranomaisilla on neuvotteluelvoite saamelaiskäräjien kanssa kaikista laajakantoisista ja merkittävistä toimenpiteistä, jotka voivat välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana. Tällaisia saamelaisten kotiseutualueella olevia toimenpiteitä ovat muun muassa kaivoskivennäisten valtausta ja kaivospiirin perustamista tarkoittavat lupahakemukset.

Neuvotteluelvoitteen täyttämiseksi asianomaisen viranomaisen on varattava saamelaiskäräjille tilaisuus tulla kuulluksi ja neuvotella asiasta.

Poronhoidon harjoittamisesta erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella säädetään poronhoitolaissa. Lain 2 §:n 2 momentin mukaan tällä alueella olevaa maata ei saanut käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutui huomattavaa haittaa poronhoidolle.

Valtaushakemuksia käsiteltäessä ministeriö on selvittänyt lausunnotmenettelyllä niitä vaikutuksia, joita malminetsinnästä voi aiheutua saamelaisille ja poronhoidolle. Tukes on valtaushakemusta koskevaan päätökseen sisällyttänyt lupamääräyksiä, joilla on pyritty rajaamaan ja vähentämään haitallisia vaikutuksia.

Hakemusta käsiteltäessä on selvitetty kaivosviranomaisen kaivosrekisteristä, mitä muita kaivoslain mukaisia oikeuksia on voimassa aikaisempien päätösten nojalla. Päätöstä tehtäessä on myös arvioitu, etteivät nyt myönnetyt valtausoikeudet ole vaikutuksiltaan merkittäviä poronhoidon kannalta. Tukes on myös arvioinut, ettei nyt kyseessä olevilla alueilla ole muita sellaisia merkittäviä hankkeita tai alueiden käyttömuotoja, jotka merkittävästi ja muuten kuin tilapäisesti häiritsisivät poronhoitoa.

Edellä mainitun perusteella ja päätökseen liitettävillä rajauksilla nyt myönnettävän valtausoikeuden perusteella tehtävän tutkimustyön ei voida katsoa vaikuttavan poronhoitolain 53 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti poronhoidon harjoittamiseen. Tukesin päätöksessä tarkoitetun tutkimustyön toteuttaminen ei vaikuta poronhoitolain 3 §:ssä tarkoitettuun poronhoidon harjoittamisoikeuteen. Kun otetaan huomioon päätökseen liitetyt lupamääräykset sekä valtausalueen rajallinen koko, kyseessä olevan tutkimustyön toteuttaminen ei myöskään vaaranna saamelaisille alkuperäiskansana Suomen perustuslain 17 §:n 3 momentissa taattuja oikeuksia kulttuurinsa ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt saamelaiskäräjiltä lausuntoa 21.10.2008 ja uudelleen 22.6.2009 koskien Ruoskulta -nimistä valtaushakemusta (KaivNro 8627/1). Saamelaiskäräjät ovat antaneet hakemuksesta lausunnon 1.9.2009.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston antamat määräykset ja perustelut

1. Valtausoikeus on voimassa kolme (3) vuotta tämän päätöksen antopäivästä.

Perustelut: Kaivoslain (503/1965) 10 §:n mukaan ottaen huomioon tarpeellisten tutkimusten arvioitu määrä ja laatu valtaus on voimassa vähintään vuoden ja enintään viisi vuotta valtauskirjan antopäivästä. Hakija on esittänyt tutkimussuunnitelman, jota on pidettävä kaivoslain (503/1965) 8 §:n mukaisena ja riittävänä.

Hakijalla on määräajan jälkeen mahdollisuus hakea valtausoikeuden voimassaololle jatkoaikaa siten kuin kaivoslaissa (621/2011) malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisesta säädetään.

2. Valtaaja ei saa ilman maanomistajan lupaa käyttää hyväkseen valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä muuten kuin on välttämätöntä niiden käyttökelpoisuuden ja markkinoinnismahdollisuuksien tutkimista varten.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu kaivoslain (503/1965) 12 §:n rajoite käyttää hyväksi valtausalueella louhittuja kaivoskivennäisiä.

3. Valtaajan on suoritettava valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuinen valtauskorvaus, jonka suuruus on 20 euroa hehtaarilta. Valtaajan on vuoden kuluessa valtauskirjan antopäivästä lukien toimitettava kaivosviranomaiselle todistus maanomistajille suoritettua ensimmäisestä valtauskorvauksesta. Seuraavilta vuosilta valtaajan on suoritettava valtauskorvaus viimeistään kunkin vuoden maaliskuun 15. päivänä. Ellei valtauskorvausta makseta, valtaus voidaan julistaa menetetyksi. Valtausalueilla ei saa suorittaa tutkimustöitä, ennen kuin kyseessä olevan vuoden valtauskorvaus on suoritettu.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu maanomistajien kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus valtauskorvaukseen. Valtauskorvauksen suuruus määräytyy kaivoslain (621/2011) 179 §:n mukaisesti.

4. Valtaajan on ilmoitettava kirjallisesti valtausalueeseen kuuluvien ja siihen rajoittuvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille etukäteen kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai häirtää, sekä väliaikaisista rakennelmista. Ilmoitus on tehtävä niin hyvissä ajoin, että omistajalla tai haltijalla on mahdollisuus vaatia vakuuden asettamista vahingosta tai haitasta, jonka valtaaja on velvollinen korvaamaan. Lisäksi ilmoitus on tehtävä saamelaiskäräjille.

Perustelut: Valtausalueen tai siihen rajoittuvan alueen omistajan tai haltijan kannalta kaivoslain (503/1965) 15 §:ään perustuva oikeus vaatia vakuuden asettamista ennen tutkimustöiden aloittamista on keskeinen oikeussuojan kannalta. Jotta tätä oikeutta olisi mahdollista käyttää tehokkaasti, on valtaajan annettava tieto näille tahoille riittävän ajoissa. Korvausvelvollisuus on pysyvästä ja ohimenevästä vahingosta tai haitasta, joka tutkimustöistä tai alueiden käytöstä aiheutuu. Lisäksi on otettu huomioon kaivoslain (621/2011) 12 §.

5. Valtaajan on ilmoitettava alueen paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta sekä muusta alueiden käytöstä ennen tutkimustöiden aloittamista.

Perustelut: Poronhoitolain (848/1990) 2 §:n 2 momentin nojalla laissa tarkoitettulla poronhoitoalueella ei saa valtion maata käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa häirtää poronhoidolle. Tämän päätöksen mahdollistamassa tutkimustyössä ei voida katsoa käytettävän maata sillä tavoin, että siitä aiheutuu poronhoitolain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla huomattavaa häirtää poronhoidolle. Jotta kuitenkin paliskunta voisi tuoda valtaajan tietoon tarpeelliset poronhoitoon liittyvät seikat sekä toisaalta tarkkailla tutkimustoimenpiteistä poronhoidolle mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja, liitetään päätökseen valtaajalle määräys antaa paliskunnalle tieto tutkimusten aikataulusta ja alueiden käytöstä.

6. Valtaajan on toimitettava vuosittain kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Ensimmäinen selvitys on toimitettava viimeistään vuoden kuluessa päätöksen lainvoimaiseksi tulemisesta.

Perustelut: Selvityksen toimittamisvelvollisuus perustuu kaivoslain (621/2011) 14 §:ään.

7. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on välittömästi saatettava valtausalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Valtaajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, valtausalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun edellä mainitut toimenpiteet on saatettu loppuun. Lisäksi ilmoitus on tehtävä saamelaiskäräjille ja asianomaisille paliskunnille.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

8. Kun valtausoikeus on rauennut tai peruutettu, valtaajan on kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja edustava osa kairasydämistä.

Perustelut: Informatiivisista syistä päätöksessä on selostettu valtaajan velvollisuus suorittaa jälkitoimenpiteet kaivoslain (621/2011) 15 §:n mukaisesti.

9. Valtaaja ei saa päästää maahan polttoainetta tai muita ympäristölle vaarallisia aineita, joista voi aiheutua maaperän pilaantumista. Valtaajan on myös huolehdittava siitä, että toiminnasta syntyneet jätteet toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn ja ettei toiminnasta aiheudu roskaantumista.

Perustelut: Ympäristönsuojelulain 7 §:ssä säädetty maaperän pilaamiskielto koskee myös malminetsintää. Ottaen huomioon päätöksen mukaan sallitut tutkimustoimenpiteet maaperän pilaantumisvaaraa arvioidaan lähinnä voivan aiheutua, jos valtaaja jättäisi tai päästäisi maaperään polttoainetta tai muuta ympäristölle vaarallista ainetta. Jätelain 12 §:n nojalla valtaajan tulee huolehtia jätteen hyödyntämisestä tai käsittelyn järjestämisestä sekä noudattaa, mitä jätelain 15 §:ssä säädetään jätteen luovuttamisesta ja vastaanottamisesta. Jätelain 19 §:n roskaamiskielto koskee myös malminetsintää. Sen nojalla on kielletty jättämästä ympäristöön roskaa, likaa tai käytöstä poistettua laitetta tai muuta esinettä siten, että voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisyyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä taikka niihin rinnastettavaa muuta vaaraa tai haittaa.

10. Valtausoikeuden nojalla mahdollisesti tehtävien kairausten osalta valtaajan tulee huolehtia, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpaan.

Perustelut: Määräyksellä kairausputkien katkaisemisesta mahdollisimman lähellä maanpintaa parannetaan alueen muiden käyttäjien turvallisuutta siten kuin kaivoslain (503/1965) 12 §:n 2 momentti edellyttää. Toimenpide on perusteltu myös kaivoslain (503/1965) 20 §:n tarkoituksessa.

11. Jos valtaaja aikoo valtauksen voimassaoloaikana suorittaa koelouhintaa, kuivattamista tai koerikastusta taikka muita ympäristö- tai muilta vaikutuksiltaan vastaavia toimenpiteitä, on valtaajan ilmoitettava tästä etukäteen kaivosviranomaiselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteen aloittamista. Kaivosviranomaisen voi valvontaa varten ilmoituksen saatuaan tarvittaessa antaa määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

Perustelut: Koska valtaaja ei ole esittänyt kaivoslain (503/1965) 8 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaista tutkimussuunnitelmaa niin yksityiskohtaisesti, että valtausoikeudesta päätettäessä olisi mahdollista arvioida kaivoslain (503/1965) 12 §:n mukaisen valtausoikeuden nojalla tehtävien tutkimustoimenpiteiden tarpeellisuutta tutkimustyön tavoitteiden kannalta, liitetään päätökseen määräys toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus, ennen kuin valtaaja ryhtyy 12 §:ssä sallittuihin, mutta vaikutuksiltaan tavanomaisia tutkimustoimenpiteitä merkittävämpien toimenpiteiden osalta. Tällä varmistetaan, onko hankkeesta tarpeen suorittaa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n nojalla ympäristövaikutusten arviointimenettely tai edellyttääkö hanke ympäristönsuojelulain 61 §:ssä tarkoitettua koetoimintailmoitusta ympäristönsuojeluviranomaiselle. Samalla kaivosviranomaisen on mahdol-

lista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia määräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta.

12. Tutkimustoimenpiteitä suoritettaessa ei saa käyttää moottoroituja tai konevoimin toimivia laitteita eikä moottoriajoneuvoja 15.2. – 31.7. välisenä aikana ilman ELY-keskuksen lupaa. Lupahakemus on jätettävä hyvissä ajoin ennen toimenpiteiden aloittamista.

Perustelut: Valtausalueella on Metsähallituksen mielipiteen mukaan luonnonsuojelulain 38 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin esiintymä. Rauhoitetun eläinlajin rauhoitussäännökset on mainittu saman lain 39 §:ssä, jonka mukaan mm. rauhoitetun eläinlajin tahallinen häiritseminen, erityisesti lisääntymisaikana, on kielletty. Tämän vuoksi koneellinen malminetsintä sekä maastoliikenne on tarpeen rajata lisääntymisajan ulkopuolelle. Jalkaisin suoritettavaa ja mahdollisten kannettavien mittalaitteiden avulla suoritettavia tutkimustöitä ei Tukesin arvion mukaan ole pidettävä sellaisina toimenpiteinä, joista voisi aiheutua luonnonsuojelulain 39 §:n vastaisia seuraamuksia.

13. Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännöksissä säädetään, valtaajan on noudatettava malminetsinnässä ja alueiden käytössä, mitä muualla laissa säädetään.

Perustelut: Maininnalla muualla laissa olevien veloitteiden ja määräysten noudattamisvelvollisuudesta kiinnitetään valtaajan huomiota siihen, että kaivoslain (503/1965) ja kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännösten mukaista etsintätoimintaa harjoitettaessa tulee myös muualla laissa olevat veloitteet, rajaukset ja määräykset huomioida.

Vastaus lausuntoihin ja mielipiteisiin

Lausunnoissa ja mielipiteissä esitetyt seikat on otettu päätöksessä huomioon lupamääräyksillä. Lisäksi todetaan, että

- kaivosviranomaisen on käyttänyt sille annettua harkintamahdollisuutta poiketa viiden vuoden aikarajasta, joka on määrätty edellisen valtausoikeuden raukeamisen ja uuden valtausoikeuden myöntämisen väliseksi ajaksi.
- Lapin liiton mielipiteessä mainittu maakuntakaava ei ole kaivoslain mukainen valtauksen este.
- lupamääräykset huomioon ottaen hakijan esittämillä tutkimustoimenpiteillä ei katsota olevan huomattavaa haittaa poronhoidolle ja muille perinteisille saamelaisten harjoittamille elinkeinoille ja maankäyttömuodoille.
- tutkimustoimenpiteiden ei voida katsoa olevan perustuslain 17.3 §:n ja kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen 27 artiklan määräyksien vastaisia eikä niiden voida katsoa vaikeuttavan tai vaarantavan ILO:n sopimuksen n:o 169 asianmukaista ratifiointityötä.
- työ- ja elinkeinoministeriö on saamelaiskäräjille lähettämässään lausuntopyynnöissä (21.20.2008, 22.6.2009) sekä erikseen 5.1.2011 ja 8.2.2011 sähköpostitse tiedustellut saamelaiskäräjiltä onko hakemuksen johdosta syytä järjestää saamelaiskäräjistä annetun lain 9 §:n mukainen neuvottelutilaisuus. Tiedusteluihin ei ole vastattu.

Koska kyseessä on tutkimusvaihe, ei mahdollisen kaivostoiminnan vaikutuksia käsitellä tässä päätöksessä.

Valtausalue on rajattu kaivoslain (503/1965) 6 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisesti.

Sovelletut säännökset

Kaivoslaki 17.9.1965/503

Kaivoslaki 10.6.2011/621

Kaivosasetus 17.12.1965/663

Luonnonsuojelulaki 20.12.1996/1096

Hallintolaki 6.6.2003/434

Poronhoitolaki 14.9.1990/848

Laki saamelaiskäräjistä 17.7.1995/974

Laki kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä 23.6.1975/107 v. 1976 (SopS 7/1976)

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **30.4.2012**.

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, asianomaiset kunnat, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset, saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriin ja kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00 – 16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu** 90 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Rovaniemen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Valtakatu 17, 96200 Rovaniemi

postiosoite: PL 8112, 96101 Rovaniemi

puhelin: 010 36 42900

telekopio: 010 36 42995

sähköposti: rovaniemi.hao@oikeus.fi

Lista asianosaisista

Metsähallitus

Kartta valtausalueista
(kartan mittakaava ohjeellinen)

